

K Z O M B U N I A K N A T
Z B A D A N I A

Warszawa, marzec 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/37/2012

PREFERENCJE PARTYJNE

W MARCU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ciągu ostatniego miesiąca zainteresowanie Polaków czynnym udziałem w życiu politycznym niewiele się zmieniło¹. Minimalnie spadła liczba osób deklarujących pewny udział w wyborach parlamentarnych, gdyby odbywały się one już teraz (z 57% do 55%). Wzrosła natomiast liczba tych, które zastanawiają się nad uczestnictwem w ewentualnym głosowaniu, ale jednocześnie nie odrzucają z góry możliwości pójścia na wybory (z 14% do 17%).

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	VI 2011	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	XI 2011	XII 2011	I 2012	II 2012	III 2012
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	56	56	60	61	66	60	61	57	57	55
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	17	26	25	23	20	13	15	16	14	17
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	27	18	14	17	15	27	24	26	29	28

Marzec to kolejny miesiąc spadku poparcia dla rządzącej partii. Obecnie na PO gotowych jest głosować 29% zdeklarowanych uczestników wyborów, o 4 punkty procentowe mniej niż w lutym. W porównaniu z najlepszym po wyborach wynikiem z grudnia ubiegłego roku poparcie dla PO obniżyło się aż o 14 punktów procentowych.

Spadkowi poparcia dla głównego ugrupowania rządzącej koalicji towarzyszy wzrost odsetka sympatyków jego głównego konkurenta – PiS. W marcu chęć głosowania na partię Jarosława Kaczyńskiego zadeklarowało 23% potencjalnych uczestników wyborów, o 4 punkty procentowe więcej niż w lutym.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (262) przeprowadzono w dniach 8 – 14 marca 2012 roku na liczącej 1015 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	VII 2011	VIII 2011	IX 2011	X 2011	Wyniki wyborów	XI 2011	XII 2011	I 2012	II 2012	III 2012
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	38	36	37	34	39,18	42	43	40	33	29
Prawo i Sprawiedliwość	17	20	20	20	29,89	21	21	18	19	23
Ruch Palikota	1	1	2	7	10,02	9	6	8	9	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	8	7	9	8,24	7	5	4	8	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	4	6	6	8,36	7	7	7	7	8
Solidarna Polska	-	-	-	-	-	-	2	2	3	3
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego**	0	0	-	-	1,06	1	1	2	2	2
Prawica Rzeczypospolitej	0	0	-	-	0,24	1	0	0	0	1
Polska Jest Najważniejsza	0	0	1	1	2,19	2	1	1	2	0
Polska Partia Pracy	0	0	0	1	0,55	0	0	0	1	0
Inne	0	0	1	1	0,26	1	1	1	2	1
Trudno powiedzieć	27	26	26	22	-	9	12	16	15	17
N=	591	619	627	694	15 050 027	567	557	592	564	548

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach
** Do VIII 2011 roku poparcie dla UPR

W tym miesiącu pozostałe ugrupowania opozycyjne reprezentowane w parlamencie – Ruch Palikota, SLD oraz wchodzące w skład rządzącej koalicji PSL – mają jednakowe poparcie. Na każde z tych ugrupowań gotowych jest głosować po 8% potencjalnych wyborców. W porównaniu z ubiegłym miesiącem notowania tych partii w zasadzie się nie zmieniły (zmiany mieszczą się w granicach błędu statystycznego).

Nie zmieniło się również poparcie dla ugrupowań pozostających poza parlamentem. Tak samo jak przed miesiącem 3% głosujących jest gotowych poprzeć w hipotetycznych wyborach Solidarną Polskę, 2% zwolenników ma Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego. Swoich sympatyków znalazła jeszcze Prawica Rzeczypospolitej (1%).

W porównaniu z ubiegłym miesiącem nieznacznie wzrósł odsetek niezdecydowanych wyborców, czyli osób, które chciałyby wziąć udział w głosowaniu, ale obecnie nie wiedzą, na którą partię oddałyby swój głos (wzrost o 2 punkty, do 17%).

Początek roku jest w wielu wymiarach trudny dla rządzących. Zmiany, które proponuje rząd, naruszają interesy, budzą niezadowolenie i coraz liczniejsze protesty wielu grup społecznych. Płynąca z różnych stron krytyka rządowych propozycji dotyczących przedłużenia wieku emerytalnego wywołuje taki skutek, że wiele osób powątpiewa w słuszność przeprowadzania tego typu zmian. Narastające niezadowolenie usiłuje wygrać politycznie opozycja, co ostatnio – jak się wydaje – skuteczniej udaje się PiS-owi niż innym ugrupowaniom opozycyjnym. (Trzeba zaznaczyć, że nasz sondaż był przeprowadzony przed zorganizowaną przez PiS manifestacją protestacyjną w Warszawie.) Marzec to zatem trzeci miesiąc spadku poparcia dla rządzącej partii. W ciągu pierwszego kwartału 2012 roku PO utraciła aż jedną trzecią zwolenników. Spadkowi poparcia dla PO towarzyszy wzrost notowań PiS, które w marcu osiągnęło najlepszy wynik od czasu wyborów. Na spadku poparcia dla rządzącej partii nie zyskały natomiast w tym miesiącu inne konkurencyjne ugrupowania.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		55	17	28	1010
Płeć	Mężczyźni	61	13	26	482
	Kobiety	50	20	30	528
Wiek	18-24 lata	67	18	15	127
	25-34	49	22	28	208
	35-44	56	18	26	159
	45-54	58	13	30	166
	55-64	55	15	31	187
	65 lat i więcej	50	12	37	164
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	16	31	381
	Miasto do 20 tys.	55	19	26	153
	20-100 tys.	54	17	29	196
	101-500 tys.	55	19	27	169
	501 tys. i więcej mieszk.	66	11	23	111
Wykształcenie	Podstawowe	44	14	42	197
	Zasadnicze zawodowe	46	19	35	264
	Średnie	59	18	23	354
	Wyższe	71	14	15	196
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	14	12	119
	Średni personel, technicy	53	20	27	45
	Pracownicy adm.-biurowi	57	24	19	54
	Pracownicy usług	58	24	18	44
	Robotnicy wykwalifikowani	48	19	33	113
	Robotnicy niewykwalifik.	39	29	32	50
	Rolnicy	55	7	39	64
	Pracujący na własny rach.	59	15	27	46
Bierni zawodowo	Renciści	45	13	42	75
	Emeryci	50	12	38	215
	Uczniowie i studenci	73	16	11	74
	Bezrobotni	49	20	31	56
	Gospodynie domowe i inni	53	23	24	54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	68	13	19	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	23	22	92
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	22	24	240
	prywatnym gosp. rolnym	53	4	44	62
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	50	18	32	132
	501-750	50	14	36	123
	751-1000	54	12	34	160
	1001-1500	59	18	24	188
	Powyżej 1500 zł	65	13	23	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	14	44	146
	Średnie	51	18	30	471
	Dobre	64	16	20	393
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	10	22	59
	Raz w tygodniu	59	15	26	482
	1-2 razy w miesiącu	51	22	27	178
	Kilka razy w roku	50	19	32	205
	W ogóle nie uczestniczy	46	12	43	85
Poglądy polityczne	Lewica	61	17	23	176
	Centrum	53	20	27	302
	Prawica	70	9	21	298
	Trudno powiedzieć	35	22	44	235

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?						
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Jest Najważniejsza (PJN)	Polska Partia Pracy – Sierpień 80 (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej (PR)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		2	29	0	0	8	1	23
Płeć	Mężczyźni	3	26	0	0	8	1	22
	Kobiety	1	32	1	1	7	0	23
Wiek	18-24 lata	8	20	1		6	3	23
	25-34	1	26			6	1	17
	35-44	1	29			12		22
	45-54	1	40	1	1	5	1	23
	55-64	2	29		1	7		23
	65 lat i więcej		27	2	1	10		29
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	22	0		15	1	28
	Miasto do 20 tys.	3	44		1	4		23
	20-100 tys.	1	22	1	1	4		22
	101-500 tys.	1	26	1	1	4	3	16
	501 tys. i więcej mieszk.	8	41				1	16
Wykształcenie	Podstawowe	3	20			12	1	36
	Zasadnicze zawodowe		19	2	1	8		28
	Średnie	3	28		1	7	1	20
	Wyższe	2	44	1		4	1	14
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	44	1		2		10
	Średni personel, technicy		44					18
	Pracownicy adm.-biurowi	3	40			2		27
	Pracownicy usług		32			4		12
	Robotnicy wykwalifikowani		24		1	11	2	13
	Robotnicy niewykwalifik.	4	5	3		5		35
	Rolnicy		15			27		32
Pracujący na własny rach.	4	33			9		9	
Bierni zawodowo	Renciści		27			11	3	22
	Emeryci	1	28	1	1	8		30
	Uczniowie i studenci	8	19			3	4	27
	Bezrobotni	3	22		2	18		17
	Gospodynie domowe i inni		17					53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		39	1		2		17
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2	30		1	11		16
	sekt. pryw. poza rolnict.	3	33			4	1	13
	prywatnym gosp. rolnym		8			29		33
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2	19	1	1	19		33
	501-750	6	20			9	2	28
	751-1000		17		1	11		25
	1001-1500		37	1		3	1	20
	Powyżej 1500 zł	4	42			4		14
Ocena własnych war. mater.	Złe		21	1	2	12		24
	Średnie	2	24	1	0	8	1	28
	Dobre	3	35	0		5	1	18
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	5	15			3		45
	Raz w tygodniu	2	25	0	0	10	1	28
	1-2 razy w miesiącu		30			9		18
	Kilka razy w roku	1	43	1		2	1	9
	W ogóle nie uczestniczy	10	30		3	5	2	4
Poglądy polityczne	Lewica		25		1	5	1	9
	Centrum	1	37	0	1	13		12
	Prawica	4	30	1		3	1	40
	Trudno powiedzieć		13			11	1	18

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Ruch Palikota (RP)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		8	8	3	1	17	548
Płeć	Mężczyźni	11	9	4	1	14	288
	Kobiety	5	6	3	1	21	261
Wiek	18-24 lata	13	10	2	1	14	83
	25-34	11	5	3		29	102
	35-44	7	5	3	2	18	89
	45-54	8	7	4		11	92
	55-64	10	15	1		14	101
	65 lat i więcej	2	5	6	3	16	81
Miejsce zamieszkania	Wieś	6	7	2	1	16	199
	Miasto do 20 tys.	4	10	2		10	83
	20-100 tys.	11	10	6	2	21	103
	101-500 tys.	13	6	2	2	26	89
	501 tys. i więcej mieszk.	11	6	4		14	74
Wykształcenie	Podstawowe	3	10		2	13	86
	Zasadnicze zawodowe	11	13	3	1	15	120
	Średnie	10	5	4	1	21	205
	Wyższe	7	7	3	1	16	138
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	9	3		20	88
	Średni personel, technicy	23	9	5			23
	Pracownicy adm.-biurowi	10		4		16	30
	Pracownicy usług	22	5	4		20	25
	Robotnicy wykwalifikowani	10	8	7	4	21	54
	Robotnicy niewykwalifik.	19	7			22	19
	Rolnicy		11			15	35
Pracujący na własny rach.		10			35	27	
Bierni zawodowo	Renciści	5	7	6		18	34
	Emeryci	2	7	4	2	15	104
	Uczniowie i studenci	12	10	2	1	13	53
	Bezrobotni	21	4	2		10	28
	Gospodynie domowe i inni		12			19	29
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	9	5		18	85
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	6	6	2	15	50
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	8	3	1	23	127
	prywatnym gosp. rolnym	3	12			16	32
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	5	3		14	64
	501-750	10	12		4	9	61
	751-1000	14	4	4	1	23	87
	1001-1500	5	9	6	1	17	109
	Powyżej 1500 zł	12	10	1	1	12	107
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	6	5	6	12	59
	Średnie	8	9	3		17	241
	Dobre	8	8	3	1	19	248
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		13	8	2	9	40
	Raz w tygodniu	6	6	3	1	17	280
	1-2 razy w miesiącu	12	7	3	2	20	91
	Kilka razy w roku	9	10	1		22	100
	W ogóle nie uczestniczy	23	11	2	2	8	38
Poglądy polityczne	Lewica	18	27	2	2	11	106
	Centrum	7	5	2	2	19	159
	Prawica	4	1	5		10	205
	Trudno powiedzieć	10	5	1		41	79